EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.11.8.
COM(2018) 666 final

# A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

## a 2006/112/EK tanácsi irányelv 395. cikkének megfelelően

## 1. ELŐZMÉNYEK

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: héairányelv) 395. cikke értelmében a Tanács a Bizottság javaslata alapján bármelyik tagállamot egyhangúlag felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglalt rendelkezésektől eltérő különös intézkedéseket vezessen be a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítésére vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzésére. Mivel ezen eljárás a héa általános alapelveitől való eltérésről rendelkezik, az Európai Unió Bírósága egybehangzó ítéleteinek megfelelően ezen eltéréseknek arányosaknak és korlátozott hatályúnak kell lenniük.

A Bizottságnál 2017. november 28-án iktatott levelében Románia felhatalmazást kért arra, hogy a héairányelv XI. címében foglaltaktól eltérő különös intézkedést vezessen be a megosztott héafizetési mechanizmus bizonyos kategóriákba tartozó személyek esetében történő végrehajtására. A Bizottság és Románia között több alkalommal is információcserére került sor, amelynek során a Bizottság további pontosítást kért, és Románia figyelmét számos olyan elemre hívta fel, amelyet a Bizottság aránytalannak és nehezen indokolhatónak ítélt. A Bizottság egyúttal felkérte Romániát, hogy vegye figyelembe a Bizottság által felvetett aggályokat, és módosítsa eltérés iránti kérelmét. Románia azonban azt jelezte, hogy nem ért egyet a Bizottság érveivel és aggályaival, és elutasította az eltérés iránti kérelem módosítását.

A Bizottság a héairányelv 395. cikke (2) bekezdésének megfelelően 2018. július 4-én kelt levelében továbbította a román kérelmet a többi tagállamnak. A Bizottság 2018. július 5-én kelt levelében értesítette Romániát arról, hogy a kérelem elbírálásához szükséges minden információ a rendelkezésére áll.

## 2. ROMÁNIA KÉRELME ÉS A MEGOSZTOTT HÉAFIZETÉSI MECHANIZMUS

Románia kérelmet nyújtott be a héairányelv XI. címétől való eltérés iránt, hogy felhatalmazást kapjon arra, hogy kötelező hatályú megosztott héafizetési mechanizmust vezessen be az adóhátralékkal rendelkező vagy fizetésképtelenségi eljárás alatt álló adóalanyok és közintézmények tekintetében. A megosztott héafizetési mechanizmus a vállalkozások közötti ügyletekre lenne alkalmazandó, és hatálya nem terjedne ki a kkv-ként mentességet élvező adóalanyokra. A megosztott héafizetés akkor alkalmazandó, ha az adóhátralék a kiemelt adózók esetében meghaladja a 15 000 RON-t (kb. 3200 EUR), a közepes adófizetők esetében a 10 000 RON-t (kb. 2150 EUR), a többi adózó esetében pedig az 5000 RON-t (kb. 1080 EUR), és az esedékesség napjától számított 60 munkanapon belül nem került befizetésre.

Románia 2018. január 1-jén kezdte meg a megosztott héafizetési mechanizmus alkalmazását anélkül, hogy megvárta volna a Bizottság válaszát az általa benyújtott kérelemre.

A megosztott héafizetési mechanizmus egy alternatív héabeszedési rendszer. A szokványos héabeszedési eljárás szerint egy adott ügylet során a héaköteles személy beszedi ügyfelétől (vagy egy harmadik féltől) az adóalap és (adott esetben) a héa összegét. Ezt követően a héaköteles személy az ügyletet bejelenti az időszakos

héabevallásában. A héabevallás eredményétől függően az adóalany köteles befizetni a héát, illetve visszaigényelheti azt. Héabefizetési kötelezettség esetén a héaköteles személy meghatározott időszakonként (havonta, negyedévente stb.) fizeti be a héa összegét a tagállami adóhatóságoknak.

A megosztott héafizetés változtat ezen a rendszeren, mivel elválasztja egymástól az esedékes héa összegét, illetve az adóalap összegét. Romániában a vevő az adóalap összegét kifizeti a szolgáltatónak, azonban az e szolgáltatás után esedékes héát nem közvetlenül a szolgáltatónak fizeti ki, hanem egy, a román államkincstárnál vagy egy román pénzügyi intézménynél nyitott héaszámlára utalja.

Románia szerint erre a különös intézkedésre a beszedett héa összegének növelése és a héacsalás felszámolása érdekében van szükség, mivel az intézkedés növeli az adóalanyok önkéntes jogkövető magatartását a héabefizetés terén. Románia úgy véli, hogy a megosztott héafizetési modell alkalmazásával megakadályozható lesz az azon gazdasági szereplők által elkövetett csalás, akik nem továbbítják az adóhatóságok felé az ügyfeleik által fizetett héát.

## 3. A BIZOTTSÁG ÁLLÁSPONTJA

Ha a héairányelv 395. cikke szerinti kérelem érkezik be hozzá, a Bizottság vizsgálat útján meggyőződik arról, hogy az megfelel-e a jóváhagyásához szükséges alapvető feltételeknek, azaz hogy a javasolt különös intézkedés egyszerűsít-e eljárásokat az adóalanyok vagy az adóhatóság számára, illetve hogy a javaslat megakadályozza-e az adócsalás vagy az adókikerülés bizonyos típusait. E téren a Bizottság mindig is a megszorító és elővigyázatos megközelítést részesítette előnyben annak megállapításakor, hogy az eltérések szükségesek és arányosak-e, illetőleg annak érdekében, hogy az általános héarendszer működését alá ne ássák, az alkalmazási körük pedig megfelelően korlátozott legyen.

A megosztott héafizetési mechanizmus nem általánosan elterjedt héafizetési rendszer, inkább újdonságnak számít. A tagállamok körében egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik e mechanizmus iránt, mivel azt a héacsalás elleni küzdelem eszközének tekintik. A megosztott héafizetés módozatai különbözőképpen alakíthatók ki, és minden modellt külön kell értékelni annak érdekében, hogy a Bizottság megállapíthassa, hogy az a héairányelv 395. cikke alapján indokolható-e.

A Bizottság úgy véli, hogy a román megosztott héafizetési modell egyes elemei arányosságukat illetően komoly aggályokat vetnek fel.

A román megosztott héafizetési rendszer azon adóalanyok és közintézmények esetében alkalmazandó, amelyek adóhátraléka meghalad egy meghatározott küszöbértéket, vagy amelyek fizetésképtelenségi eljárás alatt állnak. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az adóalanyok három kategóriájára vonatkozó rögzített küszöbértékek meghatározása nem garantálja az azonos kategóriába tartozó adóalanyok egyenlő bánásmódját. Vitathatatlan, hogy a 15 000 RON összegű küszöbérték nem lenne azonos hatással valamennyi kiemelt adófizetőre, és az 5000 RON összegű küszöbérték sem lesz azonos hatással valamennyi kisebb adóalanyra, tekintettel az e csoportokon belül fennálló különbségekre. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az ilyen rögzített küszöbértékek arányossága semmiképp sem indokolható, és a forgalom százalékos arányához kapcsolódó küszöbérték jobb kritérium lehet.

A román megosztott héafizetési rendszer szerint továbbá az ügyfelek kötelessége ellenőrizni azt, hogy egy adóalany szerepel-e a megosztott héafizetés hatálya alá tartozók nyilvántartásában, és ennek megfelelően eljárni, vagyis elválasztani egymástól a szolgáltatás nettó összegét és a héa összegét. Ugyanakkor az adóhatóságok a szolgáltatót, nem pedig az ügyfelet értesítik a nyilvántartásba való felvételről. Románia nem tartja szükségesnek annak előírását, hogy a szolgáltató – a számlán szereplő megfelelő megjegyzés révén – tájékoztassa ügyfelét a megosztott héafizetési mechanizmus alkalmazásának szükségességéről. Továbbá, ha az ügyfél nem alkalmazza a megosztott héafizetési mechanizmust, és a héát a szolgáltató héaszámlájától eltérő számlára fizeti be, akkor a tévesen kifizetett összeg 0,06 %-ának megfelelő napi büntetést szabnak ki rá, ha a tévedést 30 munkanapon belül nem korrigálja. A hibát azonban csak a szolgáltató (és nem az ügyfél) képes korrigálni azzal, hogy a szóban forgó összeget a főszámlájáról a héaszámlájára utalja, és erről az ügyfelet is tájékoztatja; ezáltal megakadályozhatja annak szankcionálását. Románia tisztázta, hogy a szolgáltató számára nem kötelezettség, csupán lehetőség az átutalás végrehajtása, mivel a héa megfelelő héaszámlára történő befizetéséért végső soron az ügyfél felel.

Ez a megosztott héafizetési rendszer indokolatlan és aránytalan terhet ró az ügyfélre. Még ha meg is maradna az ügyfelek arra vonatkozó kötelezettsége, hogy ellenőrizzék a megosztott héafizetés hatálya alá tartozók nyilvántartását, a szolgáltatónak elő kellene írni legalább azt, hogy a számlán szereplő megfelelő megjegyzés révén tájékoztassa ügyfelét a megosztott héafizetési mechanizmus alkalmazására vonatkozó kötelezettségről. Mivel a héairányelv 226. cikk felsorolja a számlákon kötelező jelleggel feltüntetendő elemeket, egy további elem beillesztése eltérést tesz szükségessé a szóban forgó cikktől. Románia 2018. május 17-i levelében azonban arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy szükségtelennek tartja a megosztott héafizetési mechanizmus alkalmazására való hivatkozás feltüntetését a számlákon.

A megosztott héafizetés alkalmazásának elmulasztása esetén az ügyfélre kirótt szankció a Bizottság véleménye szerint aránytalan, amennyiben a szolgáltató marad felelős a héa megfizetéséért[1]. Ezt a szankciót inkább a szolgáltatóra kellene kiróni, figyelembe véve különösen azt, hogy a szolgáltató a kapott héának a héaszámlára történő átutalásával bármikor korrigálhatja a hibát.

Meg kell jegyezni, hogy a héairányelv 273. cikke lehetővé teszi a tagállamok számára más kötelezettségek megállapítását, amelyeket szükségesnek ítélnek a héa pontos behajtása és az adócsalás megakadályozása érdekében. Az arányosság vizsgálata azonban ugyanúgy alkalmazandó az említett cikk alapján elfogadott intézkedésekre is.

A fentiek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a román megosztott héafizetési mechanizmus nem arányos a kitűzött célokkal, nevezetesen a héa pontos behajtásának és az adócsalás megelőzésének céljával.

A Bizottság tájékoztatta Romániát, hogy a belföldön nem letelepedett kereskedők arra irányuló kötelezettsége, hogy román pénzügyi intézménynél számlát kell nyitniuk, nem egyeztethető össze az EUMSZ-nek a szolgáltatások szabad

[1] Románia arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy a felelősségre vonatkozó előírások nem változtak, és továbbra is a szolgáltató felelős a héa megfizetéséért.

mozgásáról szóló 56. cikkével. A Bizottság javaslata alapján Románia ehelyett arra kötelezhetné az említett kereskedőket, hogy az államkincstárnál nyissanak számlát, annak viszont külföldi pénznemben is rendelkezésre kell állnia. Válaszában Románia ismételten kijelentette, hogy az államkincstári számlákról történő kifizetések nem teljesíthetők külföldi pénznemben.

A Bizottság felkérte Romániát, hogy tegyen erőfeszítéseket a megosztott héafizetési rendszer fenti elemeinek arányosságával kapcsolatos aggályok eloszlatására, és ennek megfelelően módosítsa a megosztott héafizetési mechanizmust. Románia azonban nem reagált pozitívan a Bizottság kérésére.

## 4. KÖVETKEZTETÉS

A fent említettek alapján a Bizottság ellenzi Románia kérelmét.